

Brüssel, 17. jaanuar 2023
(OR. en)

5124/23

ECOFIN 19
UEM 13
SOC 7
EMPL 6

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 5038/23

Teema: Häiremehhanismi aruanne 2023

Nõukogu järelused (17. jaanuar 2023)

Delegatsioonidele edastatakse nõukogu järelused 2023. aasta häiremehhanismi aruande kohta, mis kiideti heaks majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 17. jaanuari 2023. aasta istungil.

HÄIREMEHCHANISMI ARUANNE 2023

– Nõukogu (ECOFIN) järeldused –

Nõukogu (ECOFIN):

1. MÄRGIB, et 2021. ja 2022. aastal jätkus ELi majanduse pandeemiajärgne taastumine jõudsalt tänu kiiretele poliitikameetmetele riiklikul, ELi ja euroala tasandil ning vaatamata Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja majanduslikule mõjule, kusjuures välditi kõige halvemaid stsenaariume. Ent suure energiahinnasurve, kodumajapidamiste ostujõu vähenemise, nõrgema väliskeskkonna ja rangemate rahastamistingimuste mõju on suurenemas ning 2023. aastal majandusaktiivsus aeglustub; TUNNISTAB, et tööturg on endiselt vastupidav; TUNNISTAB, et ebakindlus on suur, eelkõige seoses energiakriisi jätkumisega; RÕHUTAB, et halvenevad majandustingimused suurendavad makromajandusliku tasakaalustamatuse, sealhulgas võimaliku uue tasakaalustamatusega seotud haavatavusi ja riske;
2. RÕHUTAB, et euroala ja ELi üldine tulemuslikkus eeldab poliitikameetmete jätkuvat tihedat koordineerimist, et leevendada kõrgete energiahindade mõju; TOONITAB, et koordineerimata meetmetega võib kaasneda ülekanduv mõju liikmesriikides ja eelkõige euroalal ning need võivad seada ohtu võrdsed tingimused, suurendada erinevusi ja vähendada energiakriisi heterogeenset mõju;
3. RÕHUTAB, kui oluline on makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse jätkuv rakendamine, et avastada varakult liikmesriikide majanduste, majandus- ja rahaliidu või kogu Euroopa Liidu majanduse nõuetekohast toimimist takistav tasakaalustamatus ning seda ennetada ja korrigeerida; VÄLJENDAB HEAMEELT häiremehhanismi 2023. aasta aruande üle, millega käivitatakse makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kaheteistkümnes iga-aastane tsükkel;

4. NÕUSTUB ÜLDJOONTES häiremehhanismi aruandes esitatud hinnanguga, mis käsitleb makromajandusliku tasakaalustamatuse arengut ELis ja euroalal ning tekkivaid riske; PEAB TERVITATAVAKS, et majandustingimuste halvenemise eel jätkus paljudes liikmesriikides era- ja valitsemissektori võla kõrge taseme vähendamine pärast seda, kui pandeemia oli kohandamise katkestanud ja võla suhet suurendanud; MÄRGIB, et SKP nominaalkasv aitab prognooside kohaselt võla suhet vähendada nii 2022. kui ka 2023. aastal; TUNNISTAB, et kiiresti muutuv majanduskeskkond ja rangemad rahastamistingimused avaldavad eeldatavasti täiendavat survet era- ja valitsemissektori võlale;
5. MÄRGIB, et 2021. aastal jõudis enamiku liikmesriikide jooksevkonto peaaegu COVIDi kriisi eelsele tasemele, mida peegeldas ka euroala jooksevkonto ülejäägi kasv; TOONITAB, et 2022. aastal vähenesid peamiselt kõrgete energiahindade tõttu oluliselt jooksevkonto saldod, sealhulgas euroala jooksevkonto ülejääk; VÄLJENDAB HEAMEELT eeldatava naasmise üle euroala välispositsioonide sümmeetrilise kohanduse juurde; VÕTAB TEADMISEKS tööjõu ühikukulu kiire kasvu mõnes jooksevkonto ülejäägiga liikmesriigis;
6. MÄRGIB, et 2022. aastal kiirenes palgatõus, kuid sellega ei kaasnenud tootlikkuse kasvu, mis suurendab kulupõhise konkurentsivõimega seotud survet; TUNNISTAB, et suure inflatsiooni tõttu väheneb kodumajapidamiste reaalne kasutatav tulu; MÄRGIB, et mõnes liikmesriigis võib olla kujunemas järelmõju; TUNNISTAB, et inflatsioonimäärad on kõrged ja liikmesriigiti väga erinevad, mis võib avaldada ebaühtlast mõju reaalsele tegelikele vahetuskurssidele, mõjutades konkurentsivõimet, eelkõige euroalal;
7. VÕTAB TEADMISEKS viivislaenude jätkuva vähenemise ja pankade kasumlikkuse taastumise, kuid TUNNISTAB, et majandustingimuste halvenemine võib avaldada negatiivset mõju varade kvaliteedile ja pankade kasumlikkusele; MÄRGIB, et mõnes liikmesriigis kiirenes 2021. aastal ja 2022. aasta alguses eluasemehindade tõus veelgi ning et eeldatavasti stabiliseerib hinnakasvu intressimäärade tõus ja kodumajapidamiste reaalse kasutatava sissetuleku vähenemine; TUNNISTAB, et selline stabiliseerimine on käimas paljudes, kuid mitte kõigis ELi riikides; TUNNISTAB, et intressimäärade tõus mõjutab kodumajapidamiste suutlikkust tasuda hüpoteeklaenumakseid;

8. VÄLJENDAB HEAMEELT seoses häiremehhanismi aruandes esitatud kvaliteetse analüüsiga, sealhulgas keskendumisega makromajanduslikku stabiilsust ohustavate riskide võimaliku arengu ettevaatavale hindamisele; MÄRGIB, et aruandes on suurenenud ELi ja euroala mõõtmel nähtavus;
9. VÕTAB TEADMISEKS komisjoni kavatsuse viia läbi põhjalikud analüüsid kümne liikmesriigi kohta, kus esines 2022. aastal tasakaalustamatust või ülemäärast tasakaalustamatust, ning veel seitsme liikmesriigi kohta, kus esineb eriti suur oht uue tasakaalustamatuse tekkeks; PEAB TERVITATAVAKS eluasemeturu arengu, konkurentsivõime dünaamika ning välispositsiooni jätkusuutlikkuse ja tasakaalu põhjalike temaatiliste hinnangute plaanipärast ettevalmistamist, mis peaks andma teavet põhjalike riigipõhiste analüüside koostamiseks;
10. TOONITAB makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tähtsust ELi majanduspoliitika koordineerimisel ning RÕHUTAB vajadust tagada läbipaistvus ja mitmepoolne järelevalve; KUTSUB ÜLES hoolikalt jälgima olemasolevat ja potentsiaalset tekkivat tasakaalustamatust ning sellele õigeaegselt poliitiliselt reageerima, sealhulgas rakendades asjakohaseid reforme, nagu on soovitatud riigipõhistes soovituses Euroopa poolaasta raames ning nagu on esitatud taaste- ja vastupidavuskavades; RÕHUTAB, et makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamine ja korrigeerimine suurendab liikmesriikide võimet reageerida šokkidele ja toetab majanduslikku lähenemist; RÕHUTAB, et igasuguse tasakaalustamatuse vähendamisel on positiivne ülekanduv mõju kogu euroalal ja ELis;
11. MÄRGIB, et häiremehhanismi 2023. aasta aruanne on kooskõlas komisjoni ettepanekuga makromajandusliku tasakaalustamatuse järelevalve tuleviku kohta, mis esitati ELi majanduse juhtimise läbivaatamise raames, eelkõige makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tugevama ennetava rolliga keskkonnas, mida iseloomustavad uued riskid; RÕHUTAB vajadust põhjalikult ja kiiresti arutada majanduse juhtimist, sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust ning selle seoseid muude ELi asjakohaste järelevalvesuundadega.